

XXVI ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневник

НА

18. заседание

Зторник, 29 януари 1946 г.

(Открито в 15 ч. 45 м.)

Председателствувал председателят Васил Коларов

Секретар: Тодор Тихолов

СЪДЪРЖАНИЕ

Съобщения:	Стр.	Стр.
Отпуски	141	кула и по незаконен начин имоти. (Първо четене — разискване) 141
Законопроекти	149	Гозорили: Кръстю Добрев 143
По дневния ред:		Слави Пушкарлов 145
Законопроект за конфискуване на придобитите чрез спе-		Дневен ред за следващото заседание 149

Председател Васил Коларов: (Звъни) Присъствуват нужното число народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители: Александър Ботев, Архангел Дамьянов, Атанас Дойков, Бойко Шалапатов, Васил Павурджиев, Вели Ахмедов, Георги Енчев, д-р Георги Георгиев, Гьoko Габровски, Димитър Икономов, Димитър Крайчев, Димитър Попов, Живко Живков, Иван Геновски, Иван Спасов, Иван Янков, Иван Чонос, Иван Гутев, Илия Джагаров, Йордан Иванов, Колю Колев, Коста Дачев, Коста Крачанов, Кръстю Недков, Любен Пенев, Марин Шиваров, Митю Генев, Николай Иванков, д-р Петър Пачев, Симеон Ковачев, Славен Кунаров, Спиро Трингов, Стефан Грягоров, Стоянка Анчева, Тодор Танев, Хайрула Османов, Цветан Капитанов и Цеко Мустакерски)

Председателството е разрешило отпущ на следните г-да народни представители: Архангел Дамьянов Попов — 4 дни, Бойко Дачев — 4 дни, Васил Д. Павурджиев — 2 дена, Вели Сюлейманов Дачев — 4 дни, Георги Великов Данков — 3 дни, Димитър Ст. Крайчев — 4 дни, Димитър Цонев Попов — 4 дни, Иван Н. Гутев — 4 дни, Колю Божилов — 1 ден, Коста Ганев Дачев — 4 дни, Кръстю Димитров Недков — 2 дена, Любен Георгиев — 2 дена, Марин Шиваров — 1 ден, Николай Георгиев — 4 дни, Спиро Трингов — 4 дни, Станимир Хр. Гърнев — 2 дена, Стефан Прокопиев — 2 дена, Иван Кирев Ялков — 4 дни, Иван Костов Чонос — 2 дена и Костадин Крачанов — 4 дни.

Минаваме на дневния ред:

Първо четене на законопроекта за конфискуване на придобити чрез спекула и по незаконен начин имоти.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за конфискуване на придобитите чрез спекула и по незаконен начин имоти

Г-да народни представители! Предложеният законопроект, с който се осъществява една от програмните реформи на Отечествения фронт, има за цел да открие имотите, които са придобити чрез спекула или по незаконен начин, особено през последната война, и да установи съдебната процедура за конфискуване на тия имоти в полза на държавата.

Сега действащият закон за отнемане в полза на държавата на незаконно придобити имоти, който преследва същите цели, не даде очакваните резултати и без преувеличение може да се каже, че от дълго време е изпаднал в неупотреба. Предложеният проект търси да осъществи поставената цел, преди всичко, чрез отстраняване на съществуващите недостатъци в сега действащия закон, които недостатъци са и главната пречка за постигане на обществено задоволителни резултати.

Проектът изхожда от становището, че конфискуването на натрупаните по неоправдан начин богатства не трябва да се свързва непременно с разкриването на извършено престъпление по наказателния или по друг специален закон. Конфискацията трябва да се постанови дори и независимо от съществуването на някакво престъпление, стига само въз основа на други обективни белези да може да се установи, че увеличеното имотно състояние на едно лице е резултат на неправомерна дейност изобщо.

Затова и проектът е изграден върху началото, че всяко увеличение на имотното състояние на едно лице, което не се оправдава от нормалните доходи, които то е получило при добросъвестното упражняване на неговото занятие или от доходите, които то е придобило от използването на притежаваните от него имоти и капитали, подлежи на конфискация, защото се предполага, че такова увеличение на имотното състояние е придобито чрез спекула и по незаконен начин (чл. 4 от проекта).

Това предположение проектът възприема като едно мощно средство за борба срещу недобросъвестните, забогатели по неуложим престъпен начин или чрез спекула, лица. То намира пълно обществено оправдание, защото се изгражда върху обективно съществуващи у нас условия относно упражняването на всяка стопанска дейност в страната. Особено в период на икономическа криза и на стопанско затруднение, когато стопанската дейност във всеки отрасъл се намира под прекия надзор на властта, когато размерът на печалбата е ограничен от закона, когато някои фискални закони obligат до размер, достигащ 90%, реализираните големи печалби, всяко натрупване на богатства наистина мъчно би могло да бъде обяснено с упражняването на една стопанска дейност, която се придържа строго в рамките на закона. Легитимно е да се допусне, че при такива условия увеличението на имотното състояние, което видимо не може да се оправдае от упражняването на занятие и получаваните доходи от лицето, се дължи на една дейност, попадаща под предвидените в членове 2 и 3 състави.

Предположението може да се обори, изхождайки от него, проектът предоставя на самия заподозрен да обясни и докаже източниците на своето забогатяване и да отклони конфискацията, било като установи, че получаваните от него доходи могат да оправдаят констатираното увеличение на неговото имотно състояние, било като посочи конкретно начина, по който е придобил увеличеното имущество и с това установи, че този начин не може да бъде квалифициран нито като спекула по смисъла на чл. 2, нито като „незаконен начин“, по смисъла на чл. 3 от проекта. Трябва да се отбележи при това, че позоваването на това предположение ще бъде неуместно в случаите, когато може, по един пряк път, да се установи, че даден имот е придобит чрез престъпление или чрез спекула.

Върху тези основни положения е изградена системата на законопроекта. Определение на понятието „спекула“ по смисъла на проекта се дава в чл. 2. Два са елементите, които квалифицират една дейност като спекула: 1) наличие на прекомерно увеличение на имотното състояние и 2) това увеличение да е придобито чрез използване затрудненото положение на страната или на отделни лица. Прекомерното увеличение е един фактически признак, който се предоставя на преценката на съда по същество, обаче и тук заключението ще се изгради не въз основа на едно субективно отношение на съдията към дадения случай, а въз основа на обективни белези, които при една съвкупна преценка ще дадат възможност да се определи за даден случай, дали е наличие едно прекомерно увеличение на имотното състояние или не. Това са например нормираните или обичайни възнаграждения за стопанската дейност в даден отрасъл, установените от практиката или ограничени от законна провент и печалби, нормирани цени, законни лихвени проценти, присъщо необходими нормални разходи и др.

Като придобити по незаконен начин чл. 3 от проекта третира не само имотите, които са придобити чрез престъпление (а за дажджостните лица и чрез нарушение на служебните им длъжности), но още и имотите, придобити чрез пряко или косвено обла-

годетелствуване от властта. Тук се имат пред вид предимно онези облагодетелствувания, които създадоха едно фактическо положение на монопол в някои стопански области за известна категория приближени до властта лица, като напр. възлагане на определени доставки на фаворизирани лица, даване изключително право за износ, право на закупуване и продажба на тютюн и др.

Конфискация се постановява и тогава, когато придобитите чрез спекула или по незаконен начин имоти не са налице, защото виновният ги е отчуждил, консумирал и др. Това се пояснява във втора алинея на чл. 1 от проекта. В такъв случай ще се конфискуват други равностойни имоти от наличното имотно състояние на виновния. Казаната алинея ще намери приложение, на първо място, когато конкретна е установено, че даден движим или недвижим имот, който не е вече налице, е придобит по някой от начините, посочени в членове 2 и 3, т. е. чрез спекула или по незаконен начин. Но същата алинея ще се приложи и тогава, когато незаконното придобиване на имотите се извършва въз основа на презумпцията по чл. 4, без да може да се установи конкретно кой имот, увеличаващ имотното състояние на лицето, е придобит по някой от начините, визирани в членове 2 или 3. В такъв случай липсването от имотното състояние на виновния имот ще се заместят с конфискуването на някоя от другите налични имоти.

Разпоредбите на членове 5 и 6 от проекта се явяват като едно необходимо допълнение към чл. 1 и чл. 4. В тези разпоредби се съдържа презумпция, с които се цели да бъдат обхванати всички имоти на подозрения, част от които обикновено се прехвърлят самодоволно върху роднини и близки приятели с цел за укриване, или пък се придобиват от близки роднини за сметка на заподозрения и с неговите средства. И тия презумпции са оборими с всички доказателствени средства.

С разпоредбата на чл. 9 проектът се стреми да активизира приложението на закона, като привлече съдействието на местните оф. комитети — обществени организации, които, обединявайки лица, и дождащи от различни обществени среди, намиращи се в близък допир с народа, най-сполучливо ще могат да разкрият и посочат отделните случаи на преследваните от закона заботатавания. Опитът показва, че в тази област длъжностните лица, в кръга на своята служба, рядко могат да се натъкнат на данни за придобити чрез спекула или по незаконен начин имоти. Без привличане съдействието на стотици близо до народа среди законът рискува да остане безрезултатен.

По отношение на съдопроизводството (чл. 10 до чл. 20) проектът съдържа някои специални правила, наложени от особения характер на издирването. Предвижда се делата да се разглеждат в една инстанция по същество от областните съдилища, чиито присъди ще подлежат на обжалване само по касационен ред пред Върховния касационен съд. Касационната инстанция обаче ще може да разгледа делото и по същество, когато намери основания за отменяване на постановената от първоинстанционен съд присъда. По този начин проектът цели да създаде условия за бързо разглеждане на тия дела, без да оставя необходимите гаранции за едно добро правораздаване.

Като излагам това, моля, г-да народни представители, да се заемете с предложени законпроект и, след като го обсъдите, да го приемете и гласувате.

Гр. София, януари 1946 г.

Министър на правосъдието: Д-р М. Нейчев

ЗАКОНПРОЕКТ

за конфискуване на придобити чрез спекула и по незаконен начин имоти

Чл. 1. Всички имоти движими, недвижими, пари, акции и пр., придобити чрез спекула или по незаконен начин, се конфискуват в полза на държавата.

В случай че така придобитите имоти не са налице, поради прехвърляне, консумиране и пр., конфискуват се равностойни други имоти от наличното състояние, като разликите се уреждат в пари.

Чл. 2. Спекула, по смисъла на този закон, е всяка дейност на физическо или юридическо лице, която увеличава прекомерно имотното състояние чрез печалби, комисии, възнаграждения, доходи или други подобни, получени при използване, затруднено положение на страната или на отделни лица.

Чл. 3. Придобити по незаконен начин имоти по смисъла на този закон са:

а) имотите, които длъжностни лица (включително и народни представители) или частни лица (физически и юридически) са придобили във връзка с извършено постъпно деяние или извършване на служебни длъжности или чрез пряко или косвено облагодетелствуване от властта, и

б) имуществата, получени под каквато и да е форма за противонародна дейност.

Чл. 4. Вжко увеличаване на имотното състояние на физически или юридически лица, за което те не установяват, че се оправдава от нормалните доходи или добросъвестно упражняване на занятие или използване на притежавани имоти и капитал, а за длъжностните лица — от законите им доходи, се счита придобито чрез спекула или по незаконен начин.

Не се допуска установяването, че известни имоти са придобити чрез хазартни игри или разврат.

Чл. 5. Придобитите чрез спекула или по незаконен начин имоти се конфискуват и от:

а) наследниците и заветниците на лицето, което ги е придобило;

б) третите лица, приобретатели по безвъзмезден начин.

До доказване на противното, считат се придобити по безвъзмезден начин и имотите, прехвърлени върху съпруга, възходящи и

низходящи роднини, братя, сестри или низходящи от тях, сватове до трета степен и близки приятели;

в) третите лица, приобретатели по възмезден начин, ако те са знаели или от обстоятелствата е трябвало да предполагат, че имотите са придобити чрез спекула или по незаконен начин.

Чл. 6. До доказване на противното, считат се придобити за сметка на заподозрения имотите, които съпругата и малолетните му низходящи са придобили от трети лица на свое име след 1 септември 1939 г.

Чл. 7. Правото на държавата за конфискация по този закон се погасява с изтичане на двадесетгодишна давност.

Чл. 8. Издирването на придобитите чрез спекула или по незаконен начин имоти се извършва от съдните-следователи под надзора на прокурорите.

Подсъдността се определя според местожителството на заподозряното лице или седалището му, ако то е юридическо лице, по време на започване на издирването.

Чл. 9. Всички местни комитети на ОФ, чрез околийските ОФ комитети са длъжни да съобщават на съответния прокурор за всяко лице, което е увеличило имотното си състояние несъответно с нормалните доходи при добросъвестно упражняване на занятието му или с доходите от имотите и капиталите му.

Същото задължение, под страх на наказание по чл. 437 от наказателния закон, има и всяко длъжностно лице, което в кръга на своята служба узнае, че някой е придобил имоти чрез спекула и по незаконен начин.

Съобщения по предходните алинеи може да прави и всяко частно лице или обществена организация.

Чл. 10. Когато има достатъчно данни съдията-следовател обявява с постановление лицето за заподозряно по този закон и го поканва да декларира в двуседмичен срок всичките си движими и недвижими имоти и вземания, имотите, които е прехвърляло през последните 20 години възвездно или безвъзмездно, както и имотите, които е придобило на името на лицата по чл. 6 през същото време.

В декларацията трябва да се посочи къде се намират имотите, кога, при какви условия, на какво основание и с какви средства са придобити и да се посочат доказателства за това.

Това задължение тежи между наследниците и заветниците, когато заподозряното лице е починало.

Трети лица, които притежават на свое име или държат на каквото и да е основание имущество на заподозряното по този закон лице, както и лицата по чл. 5, букви „б“ и „в“, и по чл. 6, са длъжни да ги декларират пред съдията-следовател в 14-дневен срок от обявяването в „Държавен вестник“ на съобщението за това.

Забележка. За живущите в чужбина лица срокът е месечен и декларацията може да се подаде чрез пълномощник или роднина.

Не подлежи на деклариране движима вещ на стойност до 10.000 л. Вещи обаче от един и същи вид или с общо предназначение (комплекс) на стойност по-голяма от 50.000 лв. се обявяват.

Чл. 11. Който съзнателно не изпълни задълженията по предходния член или даде невълни или неверни данни, се наказва с тъмничен затвор или със строг тъмничен затвор до 5 години и глоба до 1 милион лева.

Недекларираните него от заподозрения, нито от третите лица имущества се конфискуват.

Чл. 12. Съдията-следовател и прокурорът, както и съдът, вземат мерки за запазване подлежащите на конфискуване имущества чрез налагане възбрана, заповед и други подходящи мерки.

Чл. 13. Въз основа на събраните данни и извършената проверка по декларацията съдията-следовател съставя заключително постановление за резултата от издирването.

Чл. 14. Следственото конфискационно дело се изпраща на прокурора при областния съд, който съставя мотивирана предложение до съда за конфискация или за прекратяване на делото.

Чл. 15. Съдът връчва препис от предложението за конфискация на заподозрения или на неговите наследници или заветници, ако той е починал. В седемдневен срок може да се подаде отговор и да се посочат доказателства.

Чл. 16. За отсъстващия делото се гледа неприсъствено.

Чл. 17. Присъдите на областните съдилища са окончателни и могат да бъдат обжалвани в седемдневен срок по касационен ред пред Върховния касационен съд.

Доизпителните касационни жалби могат да се подават най-късно три дни преди определения за разглеждане на делото ден.

Чл. 18. Касационният съд, ако намери от оплакванията за основателни, сам разглежда делото по същество при същите данни, освен ако нарушението се състои в неправилно недопускане на доказателствата, в какъвто случай той разглежда делото, след като събере тези доказателства.

Чл. 19. Делата по този закон се разглеждат с най-голяма бързина.

Чл. 20. Влезлите в законна сила присъди за конфискация се изпълняват от данъчните органи.

Чл. 21. Производството по този закон се извършва отделно от главното наказателно преследване.

Чл. 22. Този наредба-закон отменява закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобити имоти и закона за преследване незаконно обогатените чиновници.

Председател Васил Коларов: Пристъпваме към обсъждане на докладвания законпроект на първо четене. Има думата народният представител г-н Кръстю Добрев.

Кръстю Добрев (к): (От трибуната. Посрещнат с ръкоплескания) Г-да народни представители и народни представители! Преди повече от 20 години реакцията, начело с цар Борис и кръволака Цанков, извърши преврат, смъкна правителството на Стамболийски от власт и установи кървава фашистка диктатура в нашата страна. Народът беше напълно обезправен политически, бяха му отнети всички демократически права и свободи. Затворите се тълпяха с най-буйните и прогресивни народни синове. Този режим на мракобесието, на бесилките, на кланетата, на нечувани оргии на фашистите се продължаваше до 9 септември 1944 г.

Наред с политическото потисничество и безправие, с лишаването на народа от всички демократически права и свободи, кървавият режим на черната реакция вършеше и икономическо ограбване на народа. Собствено, фашистката реакция с тази цел именно и узурпира властта и установи своя диктатура, за да може да потиска и ограбва народа, за да може да ограбва плодотворите на народния труд, за да може да измъкне житейските сокове на нашето народно стопанство. По такъв начин в течение на повече от 20 години една шела грабителни трупаха огромни богатства, живееха в разкош, развратничеха, а народът тънеше в мизерия.

В резултат на тази грабителска политика, на това варварско пражосване на народните богатства нашата страна си остана бедна, икономически изостанала и слаба, нашият народ при своето невидано трудолюбие си остана беден, изпитващ всички неслоди на немотията. И наистина не е ли факт, че нашата родина си остана една от най-слабо развитите страни не само в Европа, но и на Балканите? Не е ли факт, че ние си останахме страна с извънредно слаба и примитивна индустрия, имайки богати природни условия за създаване на една първокласна индустрия, която би могла да задоволи всички нужди на българския народ? Не е ли факт, че нашето селско стопанство след 20-годишен фашистки режим си остана едно от най-изостаналите и примитивни стопанства в Европа? Нещо повече, неговите производителни сили все повече и повече се изтощаваха, трудът на нашите селяни ставаше все по-малко производителен, а мизерията все повече и повече ги притискаше. Бедна, аграрна, икономически изостанала и слаба страна, с народ беден, тънещ в нечувана мизерия — това дадоха фашистките управници на България.

Българският народ обаче изпитваше тежестта на двойно ограбване от вътрешните грабителни и от външните германски грабителни. Девотоюнските превратджии бяха взели курс за превръщане България в германска колония. Те все повече тикаха България в орбитата на германския империализъм. Политическата и икономическата зависимост на България от Германия особено се беше засилила, когато Хитлер дойде на власт, когато Германия стана фашистка. Хитлер си беше поставил задачата да покори цяла Европа, да подчини всички европейски народи на „Великия Райх“, да превърне тези народи в робин на германските тръстове, барони и юнкери. Тази разбойническа политика германските фашисти се опитваха да прикрият с „идеята“ за създаване на някаква-си „европейска стопанска общност“ или така наречения „нов ред“ на Хитлер. Продължител български фашистки управници възприеха хитлеровата идея за създаване на стопанска общност под ръководството на хитлерова Германия и теоретизираха, че България, вън от тази общност, не можела да се развива. А какво място се определяше за България в тази хитлерова стопанска общност, в този нов ред? — България да си остане аграрна страна. В стопанската общност тя трябваше да изпълнява следните функции: да снабдява Германия с продоволствие, да снабдява Германия със сурови материали, да снабдява Германия с работническа сила, като по такъв начин щяло да се помогне на България да ликвидира безработицата. С една дума, България трябваше да стане колония, както в последствие и стана, на фашистка Германия.

Тази политика на фашистките управници доведе до присъединяването на България към тристранния фашистки пакт, до окупацията на България от Германия, до въвличане България в разбойническата завоевателна война на германските империалисти. Така България беше превърната в колония на Хитлерова Германия. Националната свобода и независимост на България беше окончателно потъпкана, а икономиката на нашата страна беше напълно подчинена на германската военна машина. Това фашистите наричаха включване на България в стопанската общност на Райха и превръщането ѝ във „велика и обединена България“. Започна се нечувано дотогава ограбване на българския народ. Германците приложиха цялото си грабителско изкуство, всичките си методи и форми на ограбване. Те вземаха нашите земеделски произведения, без да ни дават необходимите вносни стоки, изнасяха от нашата страна скъпоценни продукти, а внасяха такива, които не бяха полезни нито за народното ни стопанство, нито пък можеха да задоволят никакви консумативни нужди на стопанството. Те внасяха в България детски играчки и т. н., те внасяха в България стоки по високи цени, а изнасяха по ниски цени, те ни ограбваха чрез установяване на висок курс на райхсмарката към лева, те грабеха, като превърнаха райхсмарката в златно покритие на лева и най-после те ни грабеха, като просто не плащаха взетите от нас стоки. По такъв начин богата индустриална Германия задължия на бедна България с огромни суми, с десетки милиарди лева. В пресата се внесе една цифра от 75 милиарда лева. Можем да си представим колко огромна е тази сума, като имаме пред вид годишния бюджет на нашата страна от 1941 до 1944 г. Аз обаче се съмнявам, че тази сума отразява действителното ограбване на България от германците. Грабежът е още по-голям. Германия ни ограбваше не само чрез вноса и износа. Тя използваше цялата наша икономика за водене на своята престъпна война. Нашият транспорт беше поставен всецяло в услуга на германската военна машина и той беше дотолкова разнебитен, че и досега не

може да стане на краката си. Това е една огромна загуба за народното ни стопанство.

Германците използваха нашия морски транспорт, в резултат на което беше потопен целият ни търговски и военен морски транспорт. Това е също огромна загуба за народното ни стопанство. Много български фабрики и млини бяха погълнати от германски фирми. Там работеха български работници, употребяваха се български сурови материали, български въглища и електрическа енергия и за всичко това плащаше Българската народна банка, а германците изнасяха в Германия безплатни продукти. Това е също ограбване на нашия народ и на нашето народно стопанство.

Германците получаваха от нашата Народна банка безлихвен кредит, за да закупуват нашите стоки, ншия тютюн, и само от това нашето народно стопанство е загубило милиони и милиарди лева.

Германците строиха в България военни съоръжения с български труд и с български средства. Ние, българите, строехме вист България, в Тракия и Мекедония. Строехме там пътища, мостове, железници, военни съоръжения, вили за германските генерали, строехме, за да осигуряваме успеха на германската армия. Десетки хиляди българи се прасяха в Германия, за да работят на германските тръстове, барони и юнкери като робин.

Заедно с нашите работници се изнасяха в Германия и нашите сурови материали, а фабриките преставаха една след друга да работят. Да си помисли човек само колко български богатства са ограбени от германците, колко български труд и колко български средства се пражосаха в страната ни и вън от страната ни за интересите на германските империалисти! Какво би било, ако ограбените от германците български труд и български богатства бяха приложени на нашата родна земя, в пределите на нашата страна! Колко пътища, колко железници и мостове, колко училища, болници, колко къщи щяха да бъдат построени и колко това щеше да подобри материалното и културното положение на нашия народ. Ние обаче не само не построихме нищо, но и това, което имахме, се разрушаваше.

Този грабеж беше организиран от предателите и изменниците на България, които станаха ортаци на германците, за да грабят народа и трупат несметни богатства. (Ръкоплескания) Те бяха забравили, че са българи, те продадоха националната свобода и независимост на България в името на големите печалби. Ето защо внесенят законопроект за конфискуване на незаконно придобитите богатства се откаса преди всички към тези заботатели, към тези грабителни, които използваха фашистката власт, за да ограбват българския народ. (Ръкоплескания)

Фашистките управници установиха монополно право върху износа и вноса на всички важни стоки. И това монополно право беше предоставено на цяла плеада спекуланти, приближени до властта. Те получаваха изключителното право за внос, правото за закупуване и продаване на стоките. Ползувайки се от това право, те кунуваха евтино и продаваха скъпо.

Германският концерн „Реестма“ разпределяше контингентите за доставка на тютюни в Германия. Тези контингенти са били разпределени между 21 български тютюноотърговци. Само те са имали монополното право да закупуват тютюни и да ги изнасят в Германия. Тютюнопроизводителите са били напълно зависими от тях. Те са били принудени, каквато и цена да им определят търговците, да я възприемат. Така тютюноотърговците трупаха милиони лева печалби, а тютюнопроизводителите потъваха в мизерия. Техният труд се ограбваше безогледно. Така се ограбваша не само тютюнопроизводителите, но и всички производители на земеделски произведения. Защото такива търговци с изключително право за износ имахме и по закупуване на зърнени храни, на технически култури и т. н. Едновременно се ограбваше и държавата, защото тютюните и другите продукти, които се изнасяха в Германия, се плащаха от Българската народна банка.

Тези монополисти имаха не само монополното право на износ, но също така имаха монополното право и на внос. Те използваха голямата оскъдица на индустриални произведения в страната и продаваха всички внесени индустриални стоки по високи цени, като по такъв начин трупаха неимоверни печалби. Ограбваше се народът, ограбваше се и държавната каса. Чрез военни доставки се ограбваше държавната каса с милиони и милиарди левове и се трупаха огромни и несметни богатства.

Честната борса получи нечувани размери. Работниците получаваха мизерни заплати, от селяните се купуваха продукти по установени от държавата цени, а в същото време, както работниците, така и селяните, бяха принудени да прибегват към черната борса, защото по наряди те получаваха много малко стоки, продукти.

Така от една страна народът все повече потъваше в мизерия, а от друга страна се трупаха огромни печалби. И тези огромни печалби не се използваха за развитието на нашето стопанство, за индустриално строителство, а ставаха средство за нова спекулация.

Не е трудно да си представи човек какви огромни средства са измъкнати от нашето народно стопанство и от нашия народ, какви несметни богатства са натрупани по един грабителски начин. Фашисткото правителство с демагогска цел беше издало закон за облагане възниогременните печалби, с който закон беше признато, че в страната се извършва един голям и безогледен грабеж. За конфискацията на тези именно богатства се създава настоящият закон против незаконно забогателите през фашисткия режим. Всички богатства, спечелени чрез спекула и по незаконен начин, трябва да бъдат конфискувани в полза на държавата, а тъй като нашата държава е народна, значи в полза на целия народ. (Ръкоплескания) Всичко спечелено чрез спекула не е резултат на трудолюбие, на творческа дейност, на организаторски талант, както мислят някои, на които не се харесва законопроектът. То е грабеж

и мошеничество. Всичко ограбено от народа ще трябва да се върне на народа. (Ръкоплесквания)

Това пък са изорали днес народите във всички страни, където реакцията е смъкната от властта и е установена народна демократическа власт. За пример могат да ни послужат Любша, Чехословакия, Югославия, Франция и Румъния. И в тези страни, макар че една окупация от германците, реакционните класи една продали националните интереси на своите държави и сътрудничеа с завоевателите, за да трупат големи богатства, като ограбват своя собствен народ. Обаче народите на тези страни, освобождавайки се от фашистките завоеватели, освободиха се и от своите вътрешни врагове. Те не само взеха властта в своите ръце и установиха народно демократично управление, но използваха тази власт, за да обезвредят икономически реакцията.

В Полша много индустриалци на големи индустриални предприятия през време на войната са работили в разбирателство и сътрудничество с германските окупатори. Собствено те са помагали на германците да потискат полския народ, те са станали измислица на народа. Полското народно правителство национализира техните предприятия и ги направи народно достояние. Полските помещици, които имаха в ръцете си повече от половината земя в Полша, винаги са били врагове на полския народ. Те бяха най-големите помагачи на германските окупатори срещу полския народ. Полското народно правителство конфискува тяхната земя и я предостави на многомиллионното полско селячество.

В Чехославия народното правителство национализира 24 големи концерни от общодържавно значение, защото собствените на тези концерни са сътрудничали с германските окупатори. Собствеността на предателите трябва да бъде конфискувана, заяви чехославият президент.

В Словакия е конфискувана цялата поземлена собственост на немците и всички предатели и врагове на словашкия народ и е раздана безплатно на словашките селяни. Същото беше извършено и в Югославия и в Румъния. По същия път тръгва и французият народ.

Същата трагедия, която преживяха всички народи, преживя и нашият народ. Но и нашият народ не изостана в борбата срещу фашизма. Ние извършихме великото деветосептемврийско антифашистко въстание. Ние смъкнахме фашистката реакция от властта и установихме истинска народна демократическа власт. Ние проследихме Народния съд и нанесохме съкрушителен удар върху фашизма. Фашизмът е разгромен. Не бива обаче по никой начин да мислим, че той е унищожен. Само зловещата опозиция, под чието знаме намериха прибягване фашистите, теоретизира днес, че фашизмът в България няма да бъде унищожен. За съжаление някои хора от нашата отечественофронтовска среда споделят това твърдение на опозицията. Фашизмът не е унищожен още и той ще трябва да се унищожи докрай, с корените. Фашизмът не може да се унищожи, като се ликвидират няколко стотици главорези. Той беше навлязъл във всички области на нашия политически, стопански и културен живот. Той ще бъде окончателно унищожен, когато бъде ликвидирана неговата база в самата икономика, когато бъде ликвидирана спекулата, черната борса, паразитическият капитал, когато бъде унищожена икономическата мощ на спекулативния капитал. (Ръкоплесквания) От тази гледна точка законът за конфискация на придобитите чрез спекула и по незаконен начин имоти има огромно значение. Народният съд нанесе политически удар върху фашистката реакция. Настоящият закон ще нанесе икономически удар, ще подкопае корените на фашистката реакция в самата икономика. (Ръкоплесквания) Ние трябва да знаем, че реакцията се опитва именно на икономическия фронт да даде сражение на отечественофронтовската власт. Тя се опитва с всички сили да създава трудности на стопанския фронт, да саботира, да пречи за увеличаването на производството и по такъв начин да създаде недоволство в народа от отечественофронтовската власт. Ние ще трябва да парализираме разрушителните действия на реакцията, ние ще трябва да ѝ нанесем съкрушителен удар на стопанския фронт.

Ние имаме научителен пример от нашето минало. Правителството на Стамболийски не можа да обезвреди икономически реакционните сили, които доведоха страната до катастрофа през първата световна война. То също беше издало закон против незаконно забогатяване, но не можа да го приложи. Реакцията се възползва от това, тя се свърза, укрепи своите позиции икономически, а след това извърши и преврат. Ние трябва да се научим от този неприятели за нашия народ исторически факт и да вземем всички мерки, за да не допуснем той да се повтори. Ние трябва не само да приемем този закон, но и да го приложим в живота до край. (Ръкоплесквания) Само така ние ще укрепим икономическите позиции на народа, на отечественофронтовската власт и ще унищожим икономическата база на реакцията.

Поради това именно нашата парламентарна група смята, че този закон има да остане един от най-важните положения на отечественофронтовската програма, прокламира още на 17 септември 1944 г.

Нашият народ не само ще разбере този закон, но ще го възприеме с чувство на още по-голямо доверие към своето правителство и към своя народен Парламент. Този закон е в пълно съгласие с здравите правни разбирания на българския народ. (Ръкоплесквания) Аз подчертавам този мисъл, защото в нашата преса се появиха такива тълкувания, като че ли даденият закон не отговаря на правните разбирания на българския народ. Аз подчертавам, че той напълно отговаря на правните разбирания на нашия народ. Правните разбирания на нашия народ, на нашите работници, селяни, интелектуалци и занаятчии са именно такива — да се конфискуват всички незаконно придобити, чрез спекула, богатства и да се предоставят на народа, от когото са ограбени. (Ръкоплеска-

ния) Такива са правните разбирания на нашия народ — да водим безпощадна борба срещу спекулата, черната борса, срещу забогатяването чрез ограбване на народа.

Разбира се, този закон не се съгласува с правните разбирания на един кръг от хора, на спекулантите, на черноробаджияте. Той сигурно ще бъде критикуван от нашата опозиция. Но и в това няма нищо чудно, защото тази опозиция стана днес знаменосец на тъмните реакционни фашистки сили, на тези именно, които ограбват българския народ и които най-много се страхуват от закона за конфискация на имотите на незаконно забогатялите. (Ръкоплесквания)

Народът има пълното право, щото всички средства, които са ограбени от него, да бъдат конфискувани и използвани в интереса на целия народ, на цялата държава. Те ще трябва да бъдат използвани за строителство на шосета, на язовири, на училища, на болници; те ще трябва да бъдат използвани за благоустройство на нашите градове и села, за електрифицирането на нашите села, за подобряване на материалното и културното положение на работници, селяни, интелектуалци, занаятчии и т. н. В закона е изрично казано, че ще се конфискуват богатствата, придобити по незаконен начин чрез спекула, а не богатствата, придобити по честен начин, от нормални доходи. Не става дума да се конфискуват средствата на онези, които са пестили и са се лишили от всичко, за да създадат по-сносен живот за своите семейства. Такива пестители, такива нестелни хора са милионите селяни, работници, интелектуалци, които цял живот се трудят, лишават се от най-необходимото, за да създадат по-добри условия за своите семейства, и все пак огромното болшинство от тях са потънали в мизерия. Защо? Защото са били винаги ограбвани от спекуланти. Цял живот пилеят, харчат и гуляят именно тези, които незаконно забогатяват. Защото, какво им струва действително на тях да прахосват богатства, които не им струват никакъв труд?

Не става дума за конфискуване средствата и на индустриалците и търговците, които са работили добросъвестно и със своя организаторски талант са спомагали за издигането на нашето народно стопанство. И няма никакво основание те да се боят от този закон. (Ръкоплесквания)

Конфискувайки печалбите на незаконно забогатялите, отчественофронтовската власт не само с нищо не махрява интересите на честните и патристичните индустриалци, а им помага да освободят своето състояние от спекулативните, грабителски, паразитически елементи, компрометиращи състоянето на индустриалците и търговците и злеоставящи го пред българския народ.

Има таланти и таланти. Ние трябва да насърчаваме творческите таланти, а не мошеническите таланти. Ето например някой си Любомир Д. Ганев започнал своето търговско предприятие в 1937 г. с капитал 400.000 лв. За това, че през всичкото време е скривал печалбите си той е начетен с 12 милиона лева данъци. Можете ли да си представите, г-да народни представители, какъв е неговият капитал днес, ако е начетен с 12 милиона лева само данъци? Освен това у него е намерено и конфискувано злато за 3 милиона лева. Резултат на каква творческа дейност е това? Каква полза е допринесъл този търговец за народното стопанство, за увеличението на нашето производство? Неговият капитал му е служил само като средство за измъкване жизнените сокове на нашето народно стопанство, труда на работниците и селяните. А колко такива кърлежи са се впили в снагата на нашия народ, които настоящият закон трябва сега да залови за гушлата?

Ето още един пример на мошенически талант. Един търговец, Борис Чочков, изнесъл през 1945 г. ориз в Гърция, тогава когато този ориз беше крайно необходим за нашия народ пред вид на тежкото продоволствено положение. Него, разбра се, малко го интересува това, че народът ще гладува. Него го интересува прекомерната печалба, която той е и получил. Той е заплатил за всеки килограм ориз по 32 лв., а го продал на гърците по 160 лв. и печелил само от една сделка 3 милиона лева. Пита се, каква полза има нашият народ от такъв талант, от такава инициатива, от такава предприемчивост? Никаква. Само вреда.

Нашият закон няма по никой начин да спъва творчески таланти, творчески инициативи, стремежи за увеличаване и разрастване на производството. Обратното, той ще пресече вредната, спекулативната инициатива, ще пресече пътищата на лекото забогатяване по мошенически начин. Същевременно той ще насърчи творческата инициатива, използването на всички печалби за разширение и увеличаване на производството.

Не е вярно, че който печели е престъпник. Престъпник е този, който печели чрез спекула, незаконно. Нашият закон ще насърчава печеленето по законен начин, на базата на нормалните приходи, по пътя на все по-голямото разширение и увеличаване на производството, за да бъдат задоволени всички нужди на нашия народ.

Нашият закон по никой начин няма да убие частната собственост и частната инициатива. На всички ни е известно, че отчественофронтовската власт не отрича частната собственост, не отрича частната инициатива, не отрича частната печалба, когато тя е придобита по законен път, когато тя е нормална, когато тя не се превръща в средство за спекула, когато тя служи за увеличаване на производителните сили на страната, когато тя облагодетелствува не само индустриалците и търговците, но и цялата наша държава.

А има ли по-голяма чест от тази за нашите патристични индустриалци и търговци да развият огромна творческа инициатива именно в тази насока? Законът не само няма да им пречи в това отношение, но ще им помага, ще закриля тяхната плодотворна дейност от паразитните търговски действия на спекулантите, от паразитическото прахосване на народните богатства, които се създават в нашата индустрия и в нашето селско стопанство.

Никой не опасяват от това, че законът щял да попречи на частната инициатива да използва известни благоприятни конюнктури — външни и вътрешни. Тя щяла да отпусне ръце и нямало да полага никакви усилия. Ние знаем как много „инициатори“ използваха вътрешната и външната конюнктура при една оскъдница на стоки, като раздухиха черната борса. Аз ви казвам, как един такъв „инициатор“ използва конюнктурата в Гърция, за да остави българския народ без ориз и да спечели 3 милиона лева. Ако става дума за таква частна инициатива, тя действително трябва да бъде прекратена. И няма какво да съжаляваме, че тя щяла да си отпусне ръцете. Законопроектът цели, шото тя не само да си отпусне ръцете. Нейните ръце трябва да бъдат отсечени. (Ръкоплескания)

Законопроектът за конфискуване на придобитите чрез спекула-ти по незаконен начин имоти има голямо морално-политическо значение. Той заздравява морално-политическия нравите в нашия стопански и обществен живот. Той е едно сериозно предупреждение на всички спекулативни елементи, които биха постъпвали при отечественофронтиската власт така, както са постъпвали при фашистката власт.

Законопроектът за конфискуване на придобитите чрез спекула-ти по незаконен начин имоти, внесен от министъра на правосъдието, ще бъде едно блестящо потвърждение на основните стопански принципи на отечественофронтиската България. 9 септември положи началото на нова епоха и в стопанското развитие на България. Трудът, източникът на всички богатства, трябва да бъде облагодетелствува преди всичко трудещите се маси. Нашите работници, селяни, интелектуалци, занаятчици започнаха за пръв път да работят за себе си. Трудът на работниците и селяните, творческата инициатива на частните и патристичните индустриалци и търговци, насочен към облагодетелстване на целия народ, към развита на нашата държава — ето това е основата на нашата отечествено-фронтиска стопанска политика.

Тази политика на разгръщане творческите сили на целия наш народ за развита на България най-добре и нееднократно е изразена от нашия любим водач др. Георги Димитров.

Парламентарната група на Работническата партия е напълно убедена в правотата на тази политика и тя с всички сили ще я ястрежда. Нашият народ затова именно взема властта в ръцете си — да се труди за себе си, за развита на своята държава. Той взема властта, за да приложи цялото си трудолюбие, целия си творчески талант, за да превърне България от изоставаща и икономически слаба страна в напредваща, могъща и индустриално-аграрна страна, страна с първокласна индустрия, с машинизирано и модерно селско стопанство, с висока култура, богат и щастлив народ. В името на тази велика задача нашият народ не може повече да търпи да го грабят спекуланти, чернеборсиджии и мошенници и той ще посрещне с задоволство и ентусиазъм настоящия закон.

Законопроектът за конфискуване на придобитите чрез спекула-ти по незаконен начин имоти има огромно политическо значение за целия народ. Нашата партия, вярна на своята програма и на своите борчески традиции, през всичкото време на своето съществуване е водила борба против спекулата, против ограбването на народа. Затова тя сега с толкова по-голямо основание ще поддържа този законопроект и ще се бори за неговото решително прилагане.

Нашата парламентарна група декларира пред целия Парламент и пред целия български народ, че тя не само поддържа този законопроект, но ще положи всички усилия, за да бъде той приложен решително и докрай. (Ръкоплескания) Тя ще бъде готова да приеме при обсъждането на законопроекта в комисията всички предложения, които биха могли да го подобрят. Основното обаче, което е легнало в този законопроект, е напълно възприето от нас. То ще бъде възприето и от целия народ.

Ето защо ние ще поддържаме законопроекта, внесен от министъра на правосъдието. (Ръкоплескания)

Председател Васил Коларов: Има думата народният представител г-н Славин Пущкарков.

Славин Пущкарков (з): (От трибуната. Пререпнат с ръкоплескания) Тук и т-да народни представители! Поставен е на разглеждане един законопроект, който е очакван с нетърпение от целия български народ, един законопроект, върху който ние тук в Парламента трябва да мислим твърде сериозно, за да можем, въпреки всичко, то е закон, да отговорим на онова желание, да отговорим на ония нужди, които са и ще останат за дълго време същност на душата, на волята и на желанията на българския народ — на създаването една справедливост, за която българският народ се е борил от освобождението не, а отпреди освобождението си и за която се бори и днес.

Предложенният на нашето внимание законопроект е твърде сериозен. Аз съм напълно съгласен с писаното в брой 408 от 27 т. и. на в. „Известия“, че законопроектът е крайно неадекватен, само с тази разлика в гледната, че аз съмям този законопроект за извърше много важния. (Ръкоплескания и гласове: „Вярно!“)

От освобождението насам приимите наследници на чибукчиите, дъщерята на омирните ботевочорбаджии, ограбват по най-недобро съвестен начин българския трудов народ, без да има закон, който да спре това ограбване и да върне на народа чрез държавата ограбените богатства.

Ето защо и аз се присъединявам към писаното вече в пресата, че законопроектът е неадекватен. Ние трябва да го сложим още в първите дни на нашата дейност, за да можем да излезем с отплатено чело пред ония, които са ни изграбили дук.

Правейки обаче една изказване, не от освобождението досега не е имало у нас закон, който да отнеме от крадците онова, което те са ограбили от българския народ, трябва да признаем, че вършим

една малка несправда спрямо законодателя. Народното събрание и в миналото е гласувало няколко закони против незаконно забогателите български граждани, но тия закони винаги са оставали не-приложени, защото така са се стичали обстоятелствата, че е трябвало тия закони да бъдат прилагани от ония, над които трябваше да бъдат прилагани. И трябва да установим, че в средите на стопанските крадци не се намират толкова доблестни люде, че да прибягват до самоубийство. Дори и самоубийството до толкова е прилично и присъщо само на честните хора.

Ето какво е мислил законодателят още в 1919 г. — стенографски дневници на XVII обикновено Народно събрание, IV извадка, редна сесия, страница 1047:

„В извадката от покаяния българско гражданство отдавна съществува убеждение, че имоти, придобити чрез престъпни и безправствени средства, не бива да се оставят на тогава, който ги е придобил, за да му се позволи да използва плодотворите на престъпни и безчестни деяния, а трябва да се отнемат в полза на държавата.“

Още в 1919 г., след миналата война, българският законодател е мислил така, както и днес ние мислим — че не бива плодотворите на едно престъпление да бъдат оставени на ползуване у престъпниците, техните близки и техните наследници, а трябва да бъдат изземи и върнати на ония, от които са ограбени. (Ръкоплескания)

За голямо нещастие обаче, както вече подчертах, така се стечекоха политическите условия в нашата страна, че ония, над които трябваше да бъдат прилагани тия закони, трябваше да ги прилагат. И затуй тази воля на законодателите и до днес е остана неосъществена.

След 1919 г., по време управлението на Александър Стамболийски, през 1920 г., чрез създаване закона за съдене виновниците за народната катастрофа също така законодателят решително посегна да докаже ония, които особено в години на затруднение използваха затрудненото положение и на народа, и на държавата и превръщаха пролитите по бойните полета кръв в злато, което втурнаха в своите банки.

Известен е на всички прочутият чл. 4 от този закон, който, за голямо съжаление, поради особени условия, при които се намираще страната тогава, остана неприложен и трябваше да бъде отменен от същото правителство и от същите народни представители, които го и създадоха, защото външнополитическата обстановка, при която се създаваха законите тогава, беше такава, че нашият законодател не беше напълно независим. Известно е на всички, че у нас имаше една така наречена репарационна комисия, която решително се наемаше във вътрешния стопански живот на страната под претекст да брани интересите на ония, които съгласно договора за мир имат да вземат от България.

Противопоставиха на външния свят, нацията на Шаран в защита на Буровци, които по онова време бяха избягали в Париж и отам управляваха своите капитали в нашата страна и защитаваха интересите на тия капитали, принудиха правителството да отмени този закон. Общността на интересите, общността на стопанските интереси, доказа се тогава, стон по-горе от политическите концепции. И затова натоварените да провеждат договора за мир сами нарушиха смисъла на този договор, като лоеха стопанската защита на виновниците за втората българска катастрофа.

Ето че и днес, при абсолютно същата или още при подобна стопанска обстановка и при подобна политическа обстановка, ние внасяме един закон, с който целим да накажем предимно ония, които използваха особеното положение по време на войната за да натрупат несметни милиони.

Имайки пред вид това ние обаче трябва да сме горди от факта, че днес международното положение е съвсем друго. Докато след миналата война в целия свят и особено в страните победителки на особена почта бяха капиталистите, които бяха ограбили и ограбили повечето от народите, днес във всички страни и преди всичко в страните победителки най-първо посегнаха да отнемат в полза на държавата онова, което капиталистите бяха ограбили. (Ръкоплескания)

Трябва да признаем, че дори в Англия, страната на буржоазните традиции, се посегна да се национализират природните богатства, защото през тази война народите се биха не само за граници, но се биха за нещо повече от граници — биха се за една социална справедливост, която ще дойде едновременно и еднакво и у победени, и у победители.

От репликите по приемането на закона, за който ставаше дума и който бе изработен в 1919 г., записани в стенографските дневници, се вижда, че е бил внесен 4 месеца след като е бил одобрен от Министерския съвет и никой народни представители са протестирали именно закона, че този належащ закон е бил забавян цели 4 месеца.

По същото онова време — подчертавам тия факти, само за да установя една безспорна аналогия между миналото и настоящето — в деня, в който е бил сложен на разглеждане законът, е по-стъпило питане от тогавашния вражански народен представител Кръсто Пастуков до министъра на външните работи със следното съдържание:

Разгласяването в последно време от западния печат съобщения относно предстоящото разрешение на българския въпрос от конференцията на мира са от естество да внесат голямо безпокойство у нас. Ето защо моля г-н министъра да ми обясни, какви са изгледите за сключаване на един задоволителен мир.

Другарки и другари депутати! Трябва да признаем, че ако в днешния момент имаме опозиционни депутати, сигурно и те щяха в деня, в който слагаме на разглеждане първия смел стопански законопроект, да подадат едно такова питане, което те ежедневно потърят и високо разписват през своята зелена преса, че на

Запад се разглежда въпросът за България, че правителството на Отечествония фронт е отговорно за неключване мирния договор с България.

От пресата и специално от вестника, който цитирах, се вижда, че ония, които не са приятели на този законопроект, смятат какво, че той е извънредно много прибрзано поставен. Статията в цитирания брой на в. „Изгрев“ започва: „С една бързина, която би била за похвала в други случаи, през всички необходими инстанции се прокарява набързо един закон.“ А доколкото се простират моите сведения, внесенният на разглеждане днес законопроект е одобрен от днешния Министерски съвет преди 5—6 месеца и ако той не е станал наредба-закон, вината за това не е нито във времето, нито в бързината, нито у министрите, а някъде другаде. Следователно, е никакво прибрзване не е внесен този законопроект, а обратното, той е твърде много закъснял.

Когато става въпрос по съществото на законопроекта и когато известни лица се мъчат да защитят по различни начини ония, които ще бъдат засегнати от закона, дължен съм да подчертая, че не само нашата дейност тук в Парламента е обществена дейност; не само дейността на едно правителство е обществена дейност в широк смисъл на тази дума, а и всяка частна стопанска дейност, всяка частна стопанска инициатива, широко погледнато, е също така една обществена дейност. Войникът на фронта се бие не само да запази себе си и своето семейство, и най-малко за да запази себе си и своето семейство, защото, излагайки се на явна смърт, той защитава нещо друго — защитава целия народ и независимостта на своята родина. Селяните и работниците във фабриката работят и произвеждат не само за себе си и за своето семейство — а във време на война най-малко за себе си и за своето семейство — а те работят за целия народ, и от тяхната работа зависи съдбата на народа и изходът на войната. Поради същите тези съображения аз смятам, че всеки търговец и всеки индустриалец не може да бъде третиран в неговата дейност само като едно отделно частно лице, независимо от целокупната обществена проява. Обратното — и неговата дейност в неговия стопански сектор е също така една обществена дейност, и както по време на война ние принудително изнемваме плодовете на труда на селянина и работника, със същото право би трябвало да ограничим до минимум печалбата и дори да принудим търговеца и индустриалеца да губят, за да защитим общата кауза, каузата на България. (Ръкоплескания)

Ние не питаме селяните и работниците, когато изнемваме техния продукт, дали имат печалба или нямат. Така трябва търговците и индустриалците също така да не ги питаме, имат ли или нямат печалба. И ако някой от тях е изкористил положението си, ако някой от тях е използвал стопанската и политическа конюнктура, за да ограби българския народ, той трябва да бъде осъстен чрез един законен израз на народното чувство за справедливост.

Питат някои: как можем да докажем, че по време на войната или преди 20 години, откогато законът ще има своята сила, известни лица са ограбвали народа? Съществували са закони в тази страна и крадците винаги са били наказвани веднага от съществуващите закони. Ония, които са спечелили малко или много, са действували винаги по силата на някой закон и като така не са извършили абсолютно никакво престъпление, и ще бъде едно политическо безобразие да бъдат днес наказвани.

В този дух на мисли ако тръгнем, би следвало ние, отечественофронтовските представители на народа, да сметнем, че и ония, които действували по закона за гоненето на евреите, също така са вършили една закономерна дейност и не са извършили никакво престъпление спрямо българския народ; би следвало да сметнем, че и ония, които режеха главите на българските партизани и получавали по силата на законни разпоредби по 50.000 лв. за една глава, са вършили дейност напълно закономерна и следователно не би следвало да бъдат преследвани.

Аз зная, че по време на войната мнозина натрупаха милиони напълно закономерно, според тогавашните, а и за голямо съжаление и сега действащите стопански закони. Но това не ще рече, че те са постъпили справедливо и че българският народ няма легитимното право да потърси сметка за тяхната дейност и за това откъде произхождат парите им. За да дам сила на своите мисли, ще спомена само за закона за преследване на евреите, според който закон, първо, ония, които имаха власт тогава, ограбиха евреите чрез силата на тази власт; други, които под формата на приятели се присламчиха към евреите, също така чрез измама успяха да ги ограбят, за да не стидат богатствата на евреите там, където законите тогава предвиждаха. По силата на това двойно ограбване на евреите, в България се създадоха десетки и стотици нови милионери, между които е и един от именитите водачи на чуждестранната опозиция в България.

Някои от земеделците: Фиктивният редактор на зеленото „Земеделско знаме“.

Слави Пушкаргов (з): Вторият начин, по който, по законен път, е ограбван българският народ, това е чрез така наречения закон за определяне на цените, който и сега действува. Съгласно ценната политика, възприета от миналите правителства и все още не достатъчно коригирана, ножниците на цените се все по-широко разтваряха и по такъв начин от закономерната стопанска дейност на известни среди, на една страна се създадоха лумпени, а на друга — десетки и стотици милионери. Ще спомена само, че по време, когато излезе една заповед за деклариране стойността на работните мармалади — а тази заповед излезе след като те бяха пласирани — отделните фирми, които ги бяха вече продали, спечелиха десетки и стотици милиони левове, защото декларираха

стойността на мармаладите 100 лв., а те ги вече бяха продали по 160 лв. Доказателства за това могат да бъдат намерени в книгата на кооперациите, които се занимаваха със същата стопанска дейност и които поради това, че водят своята стопанска дейност на честни начала, записаха своите печалби по книгата си и ги дадоха там, дето трябваше да бъдат дадени — на държавата. Частните фирми, питам аз, дали по същия начин записаха печалбите си, или, както в миналото, така и сега, си послужиха чрез своите счетоводни книги не за да отбележат печалбите си, а за да ги укрият?

Ето, целта на законопроекта, който разглеждаме сега, е именно да установи тоя факт, дали са укрили незакономерните печалби, или пък са дадени вече на държавата, и само там, където те са укрили, да бъдат иззети и върнати на държавата.

Твърди се, че нямаме начини, по които да проверим, кой е спечелил законно и кой е спечелил незаконно, в смисъл, че печалбата му, съгласно чл. 2 от законопроекта, е прекомерно голяма.

Другарки и другари депутати! Съгласно един закон, който още не е отменен, за регламентиране вътрешната търговия, всеки търговец или по-скоро всяко лице, което ще се занимава с търговска дейност — не само най-едрият капиталист, но и последният продавач на семки — е длъжен при започването на търговската си дейност да подаде в съда нотариално заверена декларация за количеството на капитала, с който започва своята търговска дейност. И аз твърдя, че всички търговски фирми в България са подали нотариално заверени декларации в съда. Тия декларации могат да бъдат намерени и да се види, за колко време, чрез какво обращение на тия деклариращи капитали, съгласно узаконените проценти печалби в България, те са натрупали ония богатства, с които днес разполагат. Ако тук ми се направи възражение, че по други съображения търговците са укривали размера на своите капитали и умислено са декларирали по-малък капитал, за да не заплащат на държавата такси и данъци, смятам, че оня, който е извършил престъпление в деня, в който е започнал търговия, с нищо не ще може да ме убеди, че не е продължил по същия път и по-нататък; че не е продължил с престъплението да упражнява своята търговия и че днес не бива да попадне под ударите на законопроекта, който ние разглеждаме.

Другарят, който говори преди мене спомена за така нареченото германско дружество „Ресметиа“ и за търговците без капитал, които бяха облагодетелствувани от него. Това дружество не само разпредели доставките върху избрани от него фирми, които действували без капитал — защото капиталите ги даваше друг, респективно Българската народна банка — но се намираха по онова време и много лица, приближени до правителството или носещи фирмата на различни минали величия, които станаха търговци или станаха председатели на управителни съвети на акционерни дружества, или по друг начин намесиха своите имена и своя политически авторитет, за да добият облаги от властта. Ето точно такава престъпна дейност цели разглежданият днес законопроект.

Ония, които са използвали своето политическо влияние, своето име на политически мъже, и с това са натрупали милиони за сметка на българския народ, те трябва да бъдат издирени на всяка цена, и всичко, което са спечелили, да бъде иззето и върнато. За тях процентите нямат абсолютно никакво значение, защото те не са започнали с нищо, защото тяхната пряка дейност в миналото не е била търговска дейност; те са станали търговци само за да използват тежкото положение на българския народ и особеното политическо положение у нас. И затова те не трябва да бъдат третирани наравно с другите търговци, с другите стопански дейтели в нашата страна. Тяхната дейност в такъв случай е не само лична, не само частна, тя е и обществена проява, защото на тях се дължи сегашното стопанско смущение. И ние не можем да не посегнем на безправното и да не го отстраним от нашия стопански и политически живот.

Каква е същността на законопроекта, какво цели тоя законопроект, за да бъде така остро критикуван, преди още да бъде внесен на разглеждане? По моя преценка, тоя законопроект цели първо, да премахне една неправда, вършена от 20 години насам. Макар че точно тук се правят най-много възражения, че законът не бива и не може да има обратна сила с такава голяма давност, с толкова много години, аз смятам, че точно тук е най-голямата сила на този законопроект. Защото, доколкото си спомням и доколкото познавам политическото развитие на България, точно преди 20 години у нас настъпиха ония политически режими на безправие, които позволиха не само политически изстъпления, но и стопански изстъпления над българския народ. И затова точно в тоя пункт земеделската парламентарна група с абсолютно еднодушие ще поддържа закона, за да се докаже и пред външния, и пред нашия вътрешен политически и стопански свят, че няма и не може да има неправда, която да остане ненаказана рано или късно. (Ръкоплескания)

Известно е на всички ви, че преди 9 юни килограм пшеница в България струваше 7 лв., а веднага след 9 юни тогавашният голям финансист и търговец Петрович, който до голяма степен финансираше и делото на 9 юни, смъкна цената на житото на 2.20 лв. И кой спечели от тази разлика с 5 лв. на килограм? Тия 5 лв. на килограм бяха обрани от българския народ, независимо дали от производителя на жито или от консуматора на хляб. Ясно е, че оттогава трябва да започне действието на закона, за да можем да осъществим справедливостта напълно.

Но ние чрез тоя законопроект целим да не позволим такава ограбване и за в бъдеще. И, ако тоя законопроект е атакуван за това, че шиял да има неопределено действие и за в бъдеще, аз не мога, макар да не съм юрист, да не се надсмея на тия твърдения, защото не познавам закон, който да няма бъдещо дей-

ствие. Та нали затова създаваме закона, за установяване на една справедливост, за да не позволим в бъдеще да бъде извършена нова несправедливост. Тъй като искаме да ограничим и ще ограничим за в бъдеще възможността за нови грабежи. Ще попречим и трябва да попречим на наказанието днес да проявят за в бъдеще отново своите наклонности и качества на изпечени рецидивисти. Ето две от големите заслуги на разглеждания законопроект, за които той не само не трябва да бъде атакуван, а трябва смело и решително да бъде поддържан. Ние даже смятаме да предложим за в бъдеще да се създаде един закон, по силата на който всеки български министър, депутат или висш чиновник при заемане поста си да даде пред българския народ публична декларация за своето, на жена си и децата си материално състояние, за да може народът да следи кой какво прави като властник (Ръкопесканин и гласове „Вярно!“). И за да не може в бъдеще да се случва така, че 18-годишния синове на министри или депутати да стават акционерни, ...

Йордан Никитов (з): Позор!

Слави Пушкар (з): ... да купуват от държавата и да продават на държавата, да трунат милиони, както е било в миналото ...

Йордан Никитов (з): И сега.

Слави Пушкар (з): ... и както, за голямо съжаление, може да се случи и днес. (Ръкопесканин и гласове „Позор!“)

Другарки и другари! Втората голяма задача на разглеждания законопроект е, не само да изведе незаконно или чрез спекула извратените богатства през тези 20 години или нагрудните по тия пътища за в бъдеще богатства, но да ги върне на народа, от който са отнети. (Ръкопесканин) И понеже не може да става дума, всяко отделно левче, открадено от българския производител или консуматор, да бъде върнато на онзи, от когото е взето, непременно да бъде изпуснато точно в джоба на онзи селянин или работник, от когото е взето, ние трябва да намерим начин да върнем тия богатства пак на народа по друг, по обществения път. А това, както и законопроектът предлага, ще стане чрез държавата. И точно тук земеделската парламентарна група предлага и предлага, изетите богатства или тези, които ще бъдат изземани за в бъдеще по този закон, да не бъдат употребявани за консумативните нужди на държавния бюджет, а да бъдат изцяло вложени в стопанските мероприятия на държавата. (Ръкопесканин)

Пред нас предстои една стопанска дейност от голям мащаб. Онези, които са ни изпратили тук, чрез редица резолюции и решения на публични събрания, в които участвуват представители на всички партии и на безпартийните български граждани, в резолюции на организационни събрания на всички отделни политически партии от Отечественния фронт ни поставят голямата задача да изградим в цялата страна, където това е възможно, една широка система от извори, с чийто капацитет на вода и на електрическа енергия да превърнем нашата земя, да превърнем земеделска България в една изцяло оросявана и електрифицирана градина. На нас поставят голямата задача да създадем тежка българска индустрия и със собствен труд и собствени капитални да оползотворим за собствени нужди подземните богатства на нашата родна земя. А тия големи задачи, ясно е на всички ни, днес не могат да се постигнат с редовните постъпления по бюджета на държавата. И затова ние предлагаме, всички суми, които ще бъдат изети по този закон, да бъдат изцяло вложени в осъществяване именно на тия огромни стопански задачи на държавата: електрификация, напояване и индустриализация на държавата. (Ръкопесканин)

Когато се стигне до подробностите на този законопроект, когато дойдем до процедурата, до начините на определяне, до размерите, които трябва да бъдат определени в смисъла на чл. 2, който казва „прекомерно“ и пр., в комисията отделните представители на всички парламентарни групи ще се занимаем с оточаването на тия подробности. Не можем обаче още сега да не заявим, че при оточаването на тия подробности трябва да се имат пред вид следните задачи.

Първо, действото на този закон да бъде бързо и решително; да не създадем една процедура дълга, една процедура, при която може да се влячат тия дела с години наред по съдилищата, както е било досега, една процедура, която да създаде условия за нови незаконни забогатявания на ония адвокати, които биха се намерили — както се намериха такива и по време на делата на Народния съд — да защитават стопанските престъпници в България. Затова процедурата трябва да бъде бърза и решителна, та действото на закона да се почувствува в най-близко време в нашия стопански живот.

Процедурата също трябва да бъде такава, че окончателно да се ликвидира с всички стопански престъпници, да не стане така, както е било в миналото: само да имаме закон против незаконно забогатяване, закон за съдене виновниците за народната катастрофа, закон против незаконно забогатяване държавни чиновници, който и днес е в сила, но който не действа. Да се стремим да създадем един закон с бързо и реално действие, защото само по този начин ще отговорим на исканията на ония, които са ни изпратили тук.

Ние се отнасяме до размерите, още в началото аз казах, че трябва да оставим широка възможност на ония, които ще разглеждат делата, и да имаме абсолютно доверие на българските отечественофронтски съдии, че те няма да се поддадат на инсинуации от тук и там и да изземат на известни лица всичко, каквото са събрали. Нека да държаме, давайки широка възможност на съдеб-

ните власти, че те правят и ще правят и правично ще отчитат и отнемат само онова, което действително по неправомерен или чрез прекомерен печалък е иззето от народното стопанство и от българския народ.

Ради Найденов (з): Всяка печалба е кражба, Слава.

Слави Пушкар (з): Най-сетне, разглеждайки законопроекта, трябва да се запитаме, защо се създава той? Ето тук аз намирам най-важното, най-голямото основание да поддържаме този закон и изцяло, защото, другарки и другари народни представители, осъждайки виновниците за убийствата през фашистките режими чрез закона за Народния съд, осъждайки ония, които режеха глави, ние не извършихме всичко, което народът ни беше възложил да извършим. Ние с това не ликвидирахме фашизма, нито пък неговите първи хора. Обратно, струва ми се, че ние тогава засегнахме само изпълнителните органи на една система, която не сме отстранявали и към отстраняването на която една стъпка е и настоящият законопроект. Ние осъдихме виновниците за убийствата, но ония, които бяха превърнали кръвта на партизаните в злато, което натрупаха в своите собствени банки, ние ще ги осъдим с този закон и това злато трябва да го вземем, и ще го вземем, за да го върнем на българския народ (Ръкопесканин), още повече, че никакво угризение на съвестта не се пороци у ония, които под закрилата на един коронован чужденец у нас ограбиха народа от освободението ни до днес. Те живеят и сега под нашето небе с голямото безчувствие на ненаказани злодеи и предизвикват справедливо негодуването на народните маси.

Империатори на опозиционната борба у нас, кредитори на разни сдружения и лиги за защита правата на човека и гражданина, да речем, или за човешко отношение с животните, те и сега подготвят народна катастрофа, като чрез своите платени или неволни високоразговорители броят конституцията, която половин век вече брели техните безстия. Тук единодушието между Никола Петков, който писа с голямо заглавие „Долу ръцете от конституцията“, и стопанската реакция у нас е трогателно. Ние трябва добре да си отворим очите, за да видим как се очертава вече рязко и недвусмислено политическата диференциация у нас или, както аз я наричам, политическата поляризация.

Не можем да отречем, че от писанията в последно време на опозиционните вестници ясно личи, че политическата поляризация у нас настъпва смело и решително. И макар да не му е мястото тук, и макар поводът да не е много удачен, не мога да се въздържа и да не заявя пред Народното събрание, а чрез вас, другари депутати, и пред целия български народ, следното.

Когато се говори за разцепление в отечественофронтовски партии и специално за разцепление в Българския земеделски народен съюз и когато известни среди и лица, неможейки да наложат своите политически възгледи по пътищата, до които доога се мъчиха, искат да издигнат лозунга за едно обединение, ние трябва да заявим и заявяваме, че мястото за обединение няма, защото не става въпрос за събиране на отделни личности, не става въпрос за обединяване на политически реч и на политически писания, а става въпрос за защита на две коренно различни стопански системи, на две коренно различаващи се стопански проявления, които намериха израз, за голямо съжаление, и в разцеплението на Българския земеделски народен съюз. И затова ние поддържаме, че това политическо избистряне, тази политическа поляризация ще продължи и за в бъдеще до пълното изясняване пред лицето на българския народ кой е за него и кой е против него.

Законопроектът, който сега разглеждаме, е една от решителните стъпки към това, да накажем онези, които искат да използват това политическо положение у нас, за да си намерят отново хитри защитници или политически защитници с големи имена, да вървят напред наредени зад техния гръб и да извършват своето престъпно дело, както го извършиха преди повече от 20 години.

Колкото за това, че този закон бил в решително противоречие с правното чувство на българския народ, аз обичам да се отнасям в такива случаи не до писаните закони, а до ония, за чийто чувства се говори. И когато ще трябва да спекулираме с чувствата на българския народ, ние би следвало и сме длъжни да се вслушаме вярно в думите на българския народ и да станем искрени и честни изразители именно на народните чувства. А аз вярвам, че не ще се намери български гражданин не само от средата на този Парламент, но и вън от него, който да има кураж да поддържа, че българският народ, чрез резолюциите, за които стана дума, не е вече изразил искрено, твърдо и решително своето правно чувство по тази материя. Само в един единствен брой 107 на редакторния от мен в „Земеделско знаме“ има напечатани 17 резолюции от различни села, резолюции на земеделски дружби и на отечественофронтовски публични събрания, в които между другото и преди всичко се иска конфискуване богатствата на незаконно забогатявателите български граждани. (Ръкопесканин) Не съм си вземал бележка — но то не е и нужно — за да цитирам по номера отделни броеве на в. „Работническо дело“, на в. „Народ“, за да се види, че и в тези вестници всеки ден се печатат десетки и стотици резолюции, в които е изразено това правно чувство на българския народ. И затова именно този закон е решителен израз на правното чувство на българския народ.

Дори за да подчертая колко силно е желанието на българския народ, този закон да бъде чак по-скоро проведен, като сдружен земеделец ще заявя, че когато на публични събрания аз съм изразявал мнението, че трябва да бъде проведен и осъществяван закон за аграрната реформа и закон за kalkulativното определяне на цените на земеделските произведения, средку мей са издигали глас именно онези земеделци и са искали преди всичко да бъде

проведен закон за конфискуване на имотите на незаконно забогателите, защото, казваха тези босоноги сдружени земеделци, колкото и да ни платите за жито, полза няма да имаме, щом като това, което ще ни дадете, ще бъде отново ограбено от онези, които досега са ни крали; (Ръкоплескания) колкото и земя да ни дадете, и тя ще бъде без значение, защото само след 10 години тя отново ще премине в чужди ръце, и то дори не в ръцете на чифликчиите, а в ръцете на търговци и индустриалци, които масово закупуха земи, за да инвестират своите капитали и да ги запазят при евентуална обезценка на българския лев.

Ето защо аз поддържам, че този закон е най-реалният и най-остър израз именно на заостреното правно чувство на целокупния грудов български народ.

Бих желал да се спра накратко и на това, в какво критикуват предлагания на разглеждане законопроекта. Най-напред обвиняват този законопроект в това, че подвешава целия български народ под един общ знаменател „престъпници“, защото според този законопроект, до доказване на противното, всеки български гражданин щял да бъде третиран като ограбвач. Първо, статистически погледнато, не може целият народ да ограби себе си; могат отделни лица да ограбят народа; и второ, никаква истина не е, че с този законопроект българските граждани се обвиняват предварително в престъпление. Тук се казва: „Българинът е честен по природа, и това подвеждане на целия народ под знаменателя на „престъпници“ до момента на доказване обратното, е не само неправомерно, но и обидно за нацията ни“.

Йордан Пекарев (з): Кой казва това?

Слави Пушкиarov (з): Казах вече — цитираният вестник. — „Народът не може да се помири и с това, че ще му се иска документиране на доходите, или на спестовността, или на зестрите, или на редица други имуществени движения, когато по никой закон досега никой не е бил задължен в България да документира всичко това, с изключение на случаите, предвидени в закона за търговските книги. И средният българин дори по градове и села изтръпва пред мисълта, че може отново да започне да вилнее из страната произволът на личните и колективни отмъщения, на клеветите, на инсинуациите и на шантажите.“

Дължа да обърна внимание на народното представителство, че в цитираните два пасажима има три основни противоречия. Първо, българският народ е честен по природа и, второ, с този закон щял отново в България да започне да вилнее по цялата страна произволът на личните и колективните отмъщения, на клеветата, на инсинуациите и на шантажите. Аз не мога да събера на едно място честен народ и шантажи и клевети по цялата страна. Защото, за да има по цялата страна шантажи, клевети и насилия, би следвало тези шантажи и клевети да бъдат проява именно на онези, които живеят в тая цяла страна.

Българският народ не е шантажист. Откакто съм започнал своята политическа дейност — а то е от 19-годишната ми възраст — и досега, имам кураж да твърдя, не като похвала, а като факт, че съм бил винаги долу в низините, между българския народ, че сега за пръв път идвам в столицата, и то по волята на този български народ, и смея да твърдя, че през никое време, нито в миналото, нито сега при властта на Отечествения фронт, българският народ не е бил нито шантажист, нито клеветник, нито клюкар, нито дори насилник. И в периодите, когато по цялата страна се ширеха насиления и клеветата, това беше дело не на българския народ, а на ония, които ние изместихме от политическата сцена и дойдохме да управляваме с закони противни на техните, за да дадем вярно отражение на чувствата и на волята на честния български народ. (Ръкоплескания)

Ясно е, значи, че е изгубено равновесието на мисълта при тая смела защита на една позиция твърде нестабилна, твърде неустойчива и твърде малко уравновесена. Защото твърде лекомислено е да се поддържа, че „не е в никакъв случай държавнически акт, чрез закон да се потвърди, че са имали право тия, които цял живот са лътели, харчили, гуляли и разсипвали имуществата, а са били глупци другите, които са се лишавали от всичко това, за да създават за семействата си, за нацията домове, занаятчийски работилници, индустрии и въобще производство“. Аз не зная кой от вас би намерил параграф в този законопроект, който да иска да защитава плянчиите и ония, които пилеят, и обратно — да наказва ония, които спестяват. Обаче в този пасаж от цитираната статия аз виждам бедния български народ да бъде наричан плянчица и гуляйджия, да бъдат обвинявани ограбените в това, че не са успели да спестят милиони и да създадат работилници и индустрия, аз виждам крадците да бъдат наричани честни спестители и стопански творци. (Ръкоплескания)

И ако днес може да се намери в България човек, и за голямо съжаление от отечественофронтските среди, който да обвини хора като баща ми, да кажем, — който е сега на 88 години и още оре нивите, но който никога не е запалил цигарата си с кибрит, за да не харчи излишни пари, а я пали от въглен, когато през живота си пилял не съм виждал и който въпреки това и днес живее при една за мнозина непозната бедност, — чрез него се обвинява целият български народ. И това обвинение е чудовишно по своите размери и несправедливост, за да не кажа по-тежка дума, която в същност би била по-права.

Не става значи въпрос да изземем спестовността. Всички ние знаем кои са спестителите. Тук става въпрос да гарантираме спестовността. Тук става въпрос да отстраним от нашата стопанска дейност, от полето на стопанските прояви стопанските акули, за да гарантираме на бедния, на трудолюбивия български народ възможността без страх да внася в банките своите спестявания, без страх, че някога при някакъв умишлен фалит тия спестявания ще

бъдат глътнати без да има закон, който да защити дребните спестители в България.

С този законопроект аз твърдя, че ние не само няма да разоршим спестяванията, а обратното — ще ги насърчим. Надявам се, че бъдещето ще ни оправдае изцяло.

По-нататък твърди се, че чрез този закон щели сме да дадем на опозицията повод да ни обвинява. „Не е никак политично и да се дава повод на вътрешната или външната опозиция на властта да твърди, че чрез този законопроект се цели изобщо убиването на частната собственост и инициатива, защото е ясно като бял ден, че няма човек в България, който да има една къщичка или поне една спалня, два шкафа и няколко други дреболии и да не може да бъде поставен на тясно, когато ще трябва да документа, отгде е взел парите, за да ги купи.“

Ето точно тук се прави алюзия само, че ще дадем на вътрешната и външната опозиция на правителството повод да ни критикува. Поради факта обаче, че вътрешната и външната опозиция с повод и без повод не само ни атакува, но и безсъвестно и злономерено провокира, ние не трябва да държим сметка за опозицията. Даже нещо повече: трябва да бъдем горди пред българския народ, ако с този закон предизвикаме българската опозиция да се изкаже по-близо, че е против него, за да лъсне нейният лък на тежка реакция пред целия български народ и дори пред слепите и заблудени нейни последователи по селата (Ръкоплескания). Аз ще бъда доволен, ако одобрението на този закон има именно този резултат.

Тук обаче е чудно само едно: как по повод на този законопроект най-сетне се наруши трогателното единодушие между опозицията и някои лица, които друг път са писали в този вестник! Само тази да е заслугата на този законопроект, аз пак ще гласувам за него, защото наистина бих желал да видя всички отечественофронтовци да защитават всички дела на Отечествения фронт, защото Отечественият фронт от 9 септември досега не е извършил и няма да извърши нито едно престъпление спрямо българския народ, защото самият той изхожда от този български народ. (Ръкоплескания)

Трети пункт, по който атакуват законопроекта, е недоказуемостта на произхода на богатствата. Аз вече прочетох, че и ония, които имали една къщичка, един гардероб и два шкафа, мъчно могли да документират произхода на това имущество. По-нататък се казва, че този законопроект „е насочен да ликвидира с всяка едра частна собственост, защото именно по-едрата собственост по-мъчно се документира.“ И най-сетне: „Никой не е бил задължен в миналото да събира подобни документи, а документите на много предприятия, дружества и отделни собственици изгоряха или се унищожиха в пострадалите 15.000 къщи в София от бомбардировките.“

Другарки и другари народни представители! Точно този аргумент е най-несериозният от всички аргументи против законопроекта. Аз смятам, че никой няма да иска доказателства на ония, който има една къщичка, една спалня и два шкафа от къде си ги е купил, защото задачата на закона не е тази. Обратното: не е вярно, че точно едрата индустрия най-малко може да документира произхода на своите богатства. На всички е известно, че съгласно съществуващите в България търговски закони едрите търговски и индустриални предприятия отдавна, от редица години са били задължени да водят търговски книги, които при това да бъдат верен израз на цялата тяхна стопанска проява. Ето от тези търговски книги ние ще проверим откъде произхождат техните богатства. Колкото за това, че на много предприятия и частни стопански документи били изгорели в къщите при бомбардировката на София, смея да твърдя, че това е малко смешно. Документите за собственост всеки си пази на най-скритото място, а едрите стопанци — в касите. И ако допуснем, че дори и касите са изгорели при бомбардировките, много лесно е да допуснем, че са изгорели и апартаментите, чийто документи за собственост са изгорели и не ще се намери нито правник, нито най-простият български селянин и работник, който да иска да отиде да конфискува нещастни вуваци бомбардирани и изгорели имущества в България. (Ръкоплескания)

Има документи и доказателства. И точно там е нещастното на ония, които непочтено са употребявали своите материални и политически възможности, за да натрупат бели пари за черни дни, достатъчни за редица поколения, за цели векове напред. Точно там е нещастното, че има документи и че точно върху тия документи ще се базира съдебната процедура, която ще започне да търси натрупаните по незаконни пътища богатства.

По-нататък твърди се, че чуждите капитали нямало да влязат в България! Аз зная, че и в миналото чужди капитали са искали да влязат в България, да бъдат пласирани в нашето бедно народно стопанство, като им се гарантира една лихва, макар и низка, при нашите условия, обаче българските правителства са отказвали да приемат тия чужди капитали, за да защитят интересите, за да защитят дребните интересчета на едрите наши капиталисти. Именно сега, когато се слага пълен ред в печалбата, когато чрез този законопроект се определя и на българските капиталисти колко и как да печелят, широко ще бъдат отворени вратите за чуждите капитали, и те спокойно ще влязат у нас, за да подпомогнат нашето стопанство и индустрия — ако те имат нужда от такава помощ от чужди капитали.

Аз смятам, че с този законопроект ние не само няма да прогоним, а обратното, ще предизвикаме чуждите капитали да потърсят поле за пласмент в българския стопански живот. И доколкото ми е известно, от една приятелска нам страна са направени вече редица предложения да бъдат инвестирани чужди капитали в създаването на една мощна българска индустрия. (Ръкоплескания)

И, най-сетне, което е най-страшното: с този закон ние сме на рушавали конституцията! (Ръкоплескания)

„Понеже слаганият се с тия членове въпрос е твърде общ, мога да се уместно да се изтъкне, че изобщо и целият закон е противоконституционен, тъй като в чл. 75 на конституцията е постановено, че при какво и да е обвинение също и конфискациите на имотите се запрещават.“ Чл. 75 на сега действащата конституция гласи: „Никому не може да се наложи наказание, което не е установено от законите.“ Алинея втора: „Мъчения при какво да е обвинение, също и конфискуване на имот се запрещават.“

Тази алинея втора на чл. 75 от конституцията търпи много тълкувания. Първата алинея казва, че никому не може да бъде наложено наказание, което не е установено от законите, а ние с закон ще установим едно наказание и следователно, по силата на алинея първа на чл. 75 на конституцията, то може да бъде наложено. (Ръкоплескания) А алинея втора може да бъде тълкувана така, че само при обвинение не може да бъде конфискуван имот, защото се казва: „Мъчения при какво да е обвинение, също и конфискуване на имот се запрещават“. Значи, мъчения и конфискуване на имот при какво и да е обвинение се запрещават, и редно е да не можеш да конфискуваш предварително имота на никого, когото си обвинил, преди да докажеш, че той е виновен — нещо, което съдържа и днес разглежданият законопроект.

И ония, които на 1919 г. бяха против закона за конфискуване имуществата на незаконно забогателите, също така търсеха конституционни поводи, но тогавашният представител в Парламента Тончев се хваща не за българската конституция, в която не е успял да открие член за защита на своята кауза, а за френската конституция от 1795 г., член 14, и за конституцията на Съединените щати, член 1, раздел IX, пункт 3, и то не по отношение на това, че не могат да бъдат конфискувани имуществата, а само по отношение на това, че никой закон в света не може да има обратна сила. И ако тук ни атакуваха, щеше да има поне една пълна аналогия между онова, което някога ставаше, и това, което днес става в нашата общественост.

Завършвайки, аз ще кажа препоръките, които земеделската парламентарна група прави, за да се имат пред вид в комисията при разглеждане член по член на предлагания законопроект.

Първо — да се предвидят покрай другото строги санкции за ония, които ще посочват и определят незаконно забогателите. Да се предвидят строги санкции, в смисъл да не се позволи, под страх на най-тежка отговорност, да се прояви подкупничество в отечественофронтонската общественост. (Ръкоплескания) Да отбием с едно предварително обявено тежко наказание апетита на лица, като ония народни обвинители от Народния съд, които си позволиха срещу стотици хиляди левове да изкарат прави пред лицето на българския народ главорезите в България. Точно тук земеделската парламентарна група иска да бъдат предвидени строги санкции за тия, които ще трябва да определят незаконно забогателите, за да се избегне една такава възможност.

Второ — да се предвиди реално установяване на богатствата. Тук би следвало да се помисли повече по това. В България днес имаме едно неустановено банкотно обращение, тъй като ние участвахме против волята на българския народ в окупирането на земи, които днес не са български, и никому не е известно колко български банкоти останаха там. А също така струва ми се, че никому не е известно и колко български банкоти се напечатиха от германските машини в услуга на Цанковото правителство.

Би следвало още да се намери начин да бъдат изкарани налице и пуснатите на пазара съкровищни бонове, защото известно е, че мнозина не пускат на пазара тия бонове, тъй като и у тях да стоят, те носят една добра лихва. Би следвало, следователно, да се намери начин да се установи реалното богатство на ония, които ще попадат под преследването на разглеждания законопроект, а при това установяване следва да се имат пред вид и тия разсъждения.

Трето — да се предвиди бърза процедура — както казах вече — за да не създадем условия за нови незаконни забогатявания на разни „народолюбиви“ адвокати, които, както в миналото, ще се намерят да защитават народните врагове и стопанските престъпници.

И четвърто — иззетите богатства да бъдат реално и изцяло вложени в постройката на язовири. По този начин ограбването от народа ще бъде върнато на самия български народ. И аз смятам, че всеки от вас може да си представи, ако всички тия — а те са много, те са несметно много — бих казал, ограбени от българския народ богатства се върнат на българския народ, какво може да се направи с тях. На мене ми са познати десетки фирми — имената на които не желая да споменавам сега, за да не се сметне като предварително насочване към определени фирми бъдещото преследване — които са натрупали стотици и стотици милиони, а има и такива, които днес разполагат с милиарди. Значи, огромни са богатствата, които по този закон ще трябва да се върнат отково на българския народ. И затова смятам, че всеки може да си представи какво ще представлява бъдеща България, в която по всички посоки ще има чапонтелни кашали, които ще бъде цялата оплетена в една електри-

фикационна мрежа, която ще има своята тежка индустрия и която най-сетне ще има може би за в бъдеще трамваини линии до всички села, за да се почувствува българският народ и от последната българска колбоа, че е равноправен не само политически, а и стопански, икономически гражданин на българската държава. (Ръкоплескания)

Към това се стреми Отечественият фронт. И ако то не бъде постигнато за една и за две години, след 5, след 10, след 20 години то сигурно ще бъде постигнато. И една от големите струи в помощ на това народно строително дело ще бъдат и капиталите, които ние ще изземем чрез разглеждания законопроект.

Тя преноръки земеделската парламентарна група заявява, че ще гласува единодушно за законопроекта, защото всички сдружени земеделци днес разбират, че — както каза и Александър Стамболийски още на 1920 г. — в него е съвестта на възмутена България, и да не го гласуваме и приемем, то значи да убием и последната надежда да очаква тоя народ и да вижда начело на държавното управление синовете си, които с дълбоко чувство, с всестранина отговорност ще носят и носят нейния, на държавата, кръст от страшно и мъчително настояще към едно светло и творческо бъдеще. (Подължителни ръкоплескания)

Председател Васил Коларов: Г-да народни представители! Следва да се изкажат и представителите на другите парламентарни групи, но пред вид на късото време те не са имали възможност да определят своите оратори по разглеждания законопроект. За да им се даде възможност да определят своите оратори, сега ще прекъснем разискванията и ще ги продължим в следващото заседание.

Имам да съобща на народното представителство, че са постъпили в Народното събрание за разглеждане следните законопроекти:

От Министерството на земеделието и държавните имоти — законопроект за трудовата поземлена собственост. (Продължителни ръкоплескания) Когато законопроектът бъде отпечатан и раздален на г-да народните представители, ще бъде поставен на дневен ред.

От Министерството на финансите е постъпил законопроект за бюджета на държавата за 1946 бюджетна година. Когато законопроектът бъде отпечатан и раздален на г-да народните представители, ще бъде поставен на дневен ред.

Също от Министерството на финансите е постъпил законопроект за бюджета на разните фондове на държавата за 1946 бюджетна година. Когато бъде раздален на г-да народните представители, ще бъде поставен на дневен ред.

Освен това постъпили са още:

От Министерството на правосъдието — законопроект за допълнение на чл. 105 от закона за нотариусите. Тоя законопроект е раздален на г-да народните представители и ще бъде поставен на дневен ред.

Също от Министерството на правосъдието — законопроект за допълнение на членове 4 и 6 от наредбата-закон за етажната собственост. Законопроектът е раздален на г-да народните представители и ще бъде поставен на дневен ред.

От Министерството на земеделието и държавните имоти — законопроект за упазване на страната от внасянето и разпространението на опасни неприятел и болести по растенията. Законопроектът ще бъде раздален на г-да народните представители и поставен на дневен ред.

За следващото редовно заседание председателството предлага следния дневен ред:

1. Първо четене на законопроекта за конфискуване на придобитите чрез спекула и по незаконен начин имоти — продължение на разискванията.

2. Първо четене на законопроекта за обществено хлебопроизводство и хигиенизиране на селото.

3. Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на глава V от закона за подобрене земеделското производство и упазване полските имоти.

4. Първо четене на законопроекта за упазване на страната от внасянето и разпространението на опасни неприятел и болести по растенията.

5. Първо четене на законопроекта за допълнение на членове 4 и 6 от наредбата-закон за етажната собственост и

6. Първо четене на законопроекта за допълнение на чл. 105 от закона за нотариусите.

Има ли друго предложение? — Няма.

Поставям на гласуване. Които г-да народни представители са съгласни с прочетения дневен ред за утринното заседание, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Следващото заседание ще бъде утре в 15 ч.

Закривам заседанието.

(Закрито в 18 ч. 10 м.)

Председател: **ВАСИЛ П. КОЛАРОВ**

Секретар: **ТОДОР ТИХОЛОВ**

Началник на Стенографското отделение: **ДОНЧО ДУКОВ**